

31

प्रकल्पगुस्त व व्यक्ती व त्यांच्यावर अवलंबून असणा-
व्यक्तींना शासकीय सेवेतील वर्ग-३, व वर्ग-४ मधी
भरतीबाबत प्राथम्यक्रम

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्र.केएईएस/१०८०/३५/१६-अ,
मंत्रालय, मुंबई-३२, दिनांक २१ जानेवारी ८०.

- संदर्भ:-
- १) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्र.आरपीए/१०७१/१७७७८७
२-१, दि.२० नोव्हेंबर, १९७३.
 - २) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.एसआरएच/१०७८/
आरपी/१२, दि.२२ सप्टेंबर १९७८.

निर्णय :-

शासनाच्या पुनीर्वाक धोरणानुसार प्रकल्पगुस्त व्यक्ती व त्यांच्या
वर अवलंबून असणा-या व्यक्ती यांना शासकीय सेवा प्रवेशासाठी तारतम्य
दाखवून नोंदरीत घेवती देण्याबाबत सवलत देण्यांत आली आहे. त्यानुसार अशा
व्यक्तींनी त्यांचे सेवायोजन कार्यालयामध्ये नोंदविवलेली असतील आणि संदर्भित
शासकीय पदाबाबत असलेल्या भरतीच्या शर्ती पूर्ण केल्या असतील तर शासकीय
कार्यालयामधील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कोबाहेर असलेल्या पदावर नेमणूक
करण्यासाठी त्यांना तारतम्याने घेवती देण्यांत येते. शासन ठराव, महसूल व वन
विभाग क्र.आरपीए १०७१/१७७७८५/२-१, दि.२० नोव्हेंबर, १९७३ मधील आदेशानु
सार प्रकल्पगुस्त व्यक्तींना पाटबंधारे प्रकल्पाच्या अस्थापनेवरील भरतीसाठी
सर्वोच्च प्राथम्यक्रम देण्यांत येतो. त्यासाठी सेवायोजन
कार्यालयात नावे नोंदविण्याची अट त्यांचेबाबतीत लागू करण्यांत येत नाही.
शासन ठराव, सामान्य प्रशासन विभाग क्र./एसआरएच/१०७८/आरपी/१२,
दि.२२ सप्टेंबर १९७८ द्वारा काढलेल्या आदेशाप्रमाणे मुंबईबाहेरील शासकीय
कार्यालयांतील पदात भरती बाबत ज्या प्रकल्पगुस्तांची घरे किंवा वैवाहिक-तर टक्के
शेतजमिन प्रकल्पासाठी समादण्यांत येते त्यांच्याबाबतीत शासकीय सेवा भरतीसाठी
असलेली कमाल वयोमर्यादा तीन वर्षांनी शिथिल करण्यांत आली आहे. तसेच
अशा प्रकल्पगुस्तांची शासनामध्ये अस्थायी स्वभावी सेवा केली असेल तर त्या
अस्थायी सेवेचा कालावधी शासन प्रवेशासाठी असलेली कमाल वयोमर्यादा
निश्चित करण्यासाठी लक्षात घेण्यांत येतो. आणि सदर कमाल वयोमर्यादा
अस्थायी सेवेचा कालावधीने शिथिल करण्यांत येते. प्रकल्प गुस्तांना शासनाच्या
सेवेत पुन्हा प्रवेश मिळाल्यावर त्यांना पुर्वीच्या अस्थायी सेवेचा कालावधी त्या
शासन सेवेचा एकूण कालावधी निधारित करण्यासाठी ग्राह्य धरण्यांत येतो.
शासनामधील त्यांची सर्व सेवा अंतिम असल्याचे मानण्यात येते.

२/- प्रकल्पगुस्तांना शासन सेवा प्रवेशासाठी दिलेल्या वरील सवलती
व्यवहारांमध्ये विशेष परिणामकारक होत नाही असे शासनाच्या निदर्शनात
आले आहे. पाटबंधारे प्रकल्पाच्या अस्थापनेवर दिलेल्या सर्वोच्च प्राथम्यक्रमाखेरील
इतर शासकीय कार्यालयांमध्ये सेवाप्रवेशासाठी प्राथम्यक्रम देण्यांत आला नाही.

परिणामतः शासकीय नौकरीसाठी प्रकल्पगुस्तांना व त्यांच्यावर अवलंबून असणा-या व्यक्तींना तारतम्य पूर्वक दिलेल्या पॅंतिच्या सवलतीचा फारसा उपयोग होत नाही. यायुळे शासकीय सेवाप्रवेशासाठी सर्वोच्च प्राथम्यक्रम मिळावा अशी मागणी प्रकल्प गुस्तांकडून ब-याच काळापासून करण्यांत येत आहे. राज्याच्या विकासाकारिता शासनाने हाती घेतले त्यावेळी प्रकल्पायुळे प्रकल्पगुस्तांना स्थलांतर करावे लागते. आणि इतरत्र जीवन जिवनक्रम सुरु करावा लागतो. आणि त्या अनुषंगाने अनेक अडचणींना तोंड द्यावे लागते. या त्यांच्या त्यागाची जाणीव ठेवून त्यांना शासनाने दिलेली नौकरीव्ययक सवलत प्रत्यक्षात परिणामकारक व फलदायी ठरावी आणि पुनर्वसनाच्या कार्यवाही मध्ये त्यांना सहाय्य व्हावे म्हणून त्यांना शासकीय सेवा प्रवेशासाठी निश्चित प्राथम्यक्रम देणे आवश्यक आहे असे शासनाला वाढते. यासाठी शासन पुढीलप्रमाणे आदेश देत आहे :-

अ) शासनाने हाती घेतलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पासह सर्व प्रकल्पाच्या बाबतीत त्या प्रकल्पांना महाराष्ट्र प्रकल्प विस्तारितांचे पुनर्वसन कायदा १९७५ लागू केला आहे. किंवा नाही हे लक्षात न घेता त्यांच्या अस्थापनेवरील तृतीय व चतुर्थ श्रेणीतील पदावर नेमणूक करण्यासाठी प्रकल्पगुस्त व्यक्ती व त्यांच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना सर्वोच्च प्राथम्यक्रम देण्यांत यावा. यासाठी सेवायोजन कार्यालय किंवा राज्य निवड मंडळ यांच्याकडे संदर्भ करण्याची आवश्यकता नाही. मात्र या सवलतीची अमलबजावणी करतांना प्रकल्पगुस्त कुटुंबातील पत्नी एका व्यक्तीत तिला फायदा मिळावा. या संदर्भासह खालील परिच्छेद [५] मधील तरतुदी लक्षात घेण्यांत याव्या. हा आदेश निघण्यापूर्वी ज्या प्रकल्पगुस्त व्यक्तींना व त्यांच्यावर अवलंबून असणा-या व्यक्तींना पाटबंधारे प्रकल्प अस्थापनेवर तसेच इतरही प्रकल्प अस्थापनेवर नौकरी देण्यांत आली असेल. त्यांच्या कुटुंबात उपरोक्त प्रकल्प अस्थापनेवर नौकरी मिळालेल्या व्यक्तींची संख्या लक्षात न घेता ते नेमणूकीच्या वेळी राज्य निवड मंडळामार्फत नेमले गेले नसले तरी त्यांना या आदेशाचा फायदा देण्यांत यावा.

ब) शासन पुरवित्रक - सामान्य प्रशासन विभाग क्र-एसआरएच/१९७९/६६/१६-अ दि-२७-४-१९७९ द्वारा शासन सेवा, शासन पुरस्कृत महामंडळे शासनाकडून मदत करण्यांत येणारी महामंडळे, शासनाने बांधिलेले संस्थापालक्या संस्था, जिल्हापरिषदा, महानगरपालिका, नगरपालिका आणि ज्यांना मार्गदर्शक आदेश देण्याचा अधिकार शासनाकडे आहे असा इतर सर्व ऑरिटोज, सेवा व संस्था यामध्ये आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांमधील व्यक्तीसाठी शासनाने जाणीव राखून ठेवलेल्या ८० ०/० जागा भरतांना आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल मोडका-या घटकांत मोडका-या प्रकल्पगुस्त व्यक्ती व त्यांच्यावर अवलंबून असणा-या व्यक्तींना सर्वोच्च प्राथम्यक्रम देण्यांत यावा. मागलेस वर्गीयांचा विविध घटक वर्गीसाठी राखून ठेवलेल्या ३४ ०/० जागा भरून घाल्यावर या प्राथम्यक्रम आमलात याचा आणि हा सर्वोच्च प्राथम्यक्रम एकूण जागांच्या किमान ५४/० पर्यंत देण्यांत यावा. एखादी प्रकल्पगुस्त व्यक्ती अनुश्रुित जाती/अनु-जमाती/या इतर मा-वर्गीय गटात मोडत असेल तर त्यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या उपरोक्त ३४०/० जागा भरतांना ही प्रकल्पगुस्त व्यक्ती वरीलपैकी ज्या विशिष्ट गटात मोडत असेल त्या विशिष्ट गटासाठी राखून ठेवलेल्या जागेनुसार तिला सर्वोच्च प्राथम्यक्रम देण्यांत यावा. प्रकल्पगुस्त व्यक्तीवरील कोणत्याही गटात मोडत असेल तर तिला ८०/०

उरलेल्या जागा भरतांना सर्वोच्च प्राथम्यक्रम देण्यांत यावा.

क) उपरोक्त नोकरी विषयक सवलतीच्या संदर्भात केंद्रशासन किंवा राज्य शासन यांनी हाती घेतलेल्या पाटबंधारे, विज अथवा इतर कोणत्याही प्रकल्पामुळे ज्या व्यक्तींचे घर आणी/अथवा जमिन पूर्णतः किंवा अंशतः संपादण्यांत आली असेल असेया व्यक्तींना प्रकल्पगुस्त व्यक्ती मानण्यांत यावे. या संदर्भात त्या व्यक्तींचे घर आणी/अथवा जमिन पूर्णतः किंवा अंशतः ज्या प्रकल्पासाठी संपादित करण्यांत आली असेल तो प्रकल्प महाराष्ट्र प्रकल्प विस्थापितांचे पुनर्वसन कायदा १९७६ साली अधिसूचित झाला आहे किंवा नाही, हे लक्षात घेण्याची आवश्यकता नाही. तसेच नोकरीविषयक संदर्भात प्रकल्पगुस्त व्यक्तींच्या कुटुंबातील व्यक्ती व अशा प्रकल्पगुस्ता व्यक्तींवर अवलंबून असणा-या व्यक्ती म्हणून प्रकल्पगुस्त व्यक्तींचा पती अथवा अशा व्यक्तींची पत्नी अशा व्यक्तींचे अज्ञान मुलगे, अशा व्यक्तींच्या अविवाहित मुली, शब्द अशा व्यक्तींचे अज्ञान भाऊ किंवा बहिनी तसेच अशा व्यक्तींचे आई व वडील या व्यक्तींचा समावेश ग्राह्य धरवा. या निर्णयानुसार शासनपत्र महसूल व वन विभाग क्र.आरपीए/१०७४/३५४०/२-१, दि.३०.३.७५ मध्ये दिलेल्या प्रकल्पगुस्त व्यक्तींवर अवलंबून असणा-या व्यक्ती या संज्ञेच्या व्याख्येत आवश्यक बदल करण्यांत यावा.

ड) संबंधीत जिल्हाधिकारी किंवा त्यांच्यावतीने संबंधीत पुनर्वसन अधिकारी यांनी दिलेल्या दाखल्याच्या आधारे एखादी व्यक्ती प्रकल्पगुस्त व्यक्ती किंवा प्रकल्पगुस्त व्यक्तींवर अवलंबून असणारी व्यक्ती आहे असे ठरविण्यांत यावे. प्रस्तुत दाखल्याचा नमुना सोबत जोडला आहे. हा दाखला फक्त प्रकल्पगुस्त व्यक्तींल देण्यांत यावा आणि त्याचा उपयोग त्रिद तीच्या कुटुंबातील फक्त एकाच व्यक्तीस करता यावा. या संदर्भातील परिच्छेद [ई] मधील तरतुदही लक्षात घेण्यांत यावी कुटुंबातील एखाद्या व्यक्तीला वरील प्रमाणे नोकरी मिळाल्यानंतर सदर दाखल्याची नोकरी विषयक परिणामकारकता रद्द करण्यांत यावी तथापी सदर दाखलाचाक व्यक्तीला पुनर्वसन योजनेसाठी इतर विविध सवलतींच्या बाबतीत अशा दाखल्याची आवश्यकता असल्यास तो दाखला वापरण्याची मुभा देण्यांत यावी. प्रकल्पगुस्त व्यक्तीला किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना सदर दाखल्याआधारे नोकरी दिल्यानंतर नोकरी दिल्याबाबतची माहिती संबंधीत जिल्हाधिका-याकडे तसेच संबंधीत जिल्ह्याच्या कार्यालयाकडे पाठविण्याबाबत सर्व शासकीय काम कार्यालयांना आदेश देण्यांत यावेत.

ई) ज्या प्रकल्पासाठी भू संपादनाची कार्यवाही १ जून १९६५ पर्यंत करण्यांत आली त्यामुळे ज्या व्यक्ती प्रकल्पगुस्त झाल्या अशा प्रत्येक प्रकल्प, व्यक्तींच्या कुटुंबातील एक जास्तीतजास्त दोन व्यक्तींना वरील सर्वोच्च प्राथम्यक्रमा लाभ देण्यांत यावा.

३/- वरील आदेश महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कोबाहेर असलेल्या पदावरील भरतीसाठी लागू आहेत.

४/- हे आदेश महसूल व वन विभागाच्या संपत्तीने काढण्यांत आले आहेत महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या नावाने व आदेशानुसार.

पुढे, सर्व जिल्हाधिकारी तथा पुनर्वसन
उपसंचालक [जमिन]

स्वा/-
शासनाचे सचिव, महाराष्ट्र शासन.